

BORSSZEM JANKÓ

Előfizetni a Deutsch-féle könyvnyomda és kiadói részvénytársaságnál. Pest, József tér 6-ik szám.
 Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.

Richter Hanzi.

Nem féltém, hogy rá ne ismerjenek, bár hátat fordul a nézőnek. Az ő igazi fiziognomiája hátul van.

Reményem is, hogy e posituráját hátsó gondolat nélkül elfogadja a publikum, mert a karmester respektusa az, hogy hátat fordít a közönségnek, nem úgy mint Nagyreményi Ede, a ki bűnnek tartaná, arra nézni, amerre a hegedűje, mert azt találnák hinni, hogy nem tud mindent betéve, mint a cigány.

Richter csak zenészeire néz és nem a publikumra, s ezzel van igazi tekintettel a publikumra.

Megmutatta, hogyan tehet szert az ember gyors és általános hírnévre anélkül, hogy a Kammonban kávézna, a kis pipában vacsorálna, az ujdonszokkal komázna s a főlebbvalókat — körülményekhez képest — nyálná vagy falná. Csak egy csekélység kell hozzá: tudni és akarni.

Hanem ennek viszont az a baja, hogy nem nemzeti tulajdonság s a kibén megvan, az nagy gyanuba jöhet, hogy germanizátor.

Szegény Richterre is rásütötték a vádat, még pedig — nem tagadhatjuk — teljes joggal. Mert ha nemzeti zenész volna, mint pl. Reményi, akkor tudná azt, hogy nem az a fődolog, hogy ő tudja a mit tud, hanem az, hogy a világ ne tudja, a mit ő nem tud; ha magyar zenész volna, mint Ábrahányi, akkor tudná, hogy nem elég tudnia valamit és akarnia, hanem kell, hogy Magyarország mindig tudja, hogy ő mindig akar valamit.

Itt kijelentem, hogy nem czéllok azon állami díjakra, melyeket id. Ábrahányi évek óta szedeket egy meg nem jelenő mű megírásaért; nem czéllok pedig ezen díjakra azért, mert hiábavalóság olyasmire czélozni, a mit bajos volna már találni.

Célom csak annak bizonyítása volt, hogy Richter miért nem nemzeti zenész, s hogy honnan ered a vád, hogy ő ge manizál. Igaz, hogy ma-

gyar születésű ember; de kiment tanulni, s úgy jött haza — a mi már eléggé bizonyítja jöttment természetét. Tehát nem is jövő-zenet csinál, hanem jöttment muzsikát.

Mutatja megmétélyezett voltát társadalmunknak, hogy a közönség tódul koncertjeire s hogy ugyanazoktól, a kiknek pár hónappal ezelőtt elhitte, hogy Richter jóra való ember: most vonakodik elhinni — az ellenkezőt.

Mert a publikum nem tud semmit.

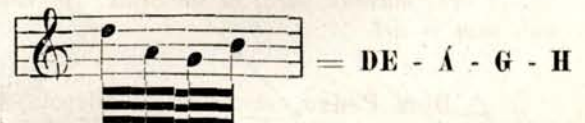
A publikum például nem tudja, hogy a nemzeti színháznál van egy operabíró választmány; s ha tudná is, hogy van, nem tudná, hogy mire van; mert a publikum nem tudja, hogy vannak ingyen karszékek a nemzeti színházban; s ha tudná is, hogy vannak, nem tudná, hogy miért vannak; s a publikum nem tudja, hogy az operabírók a karszékekért vannak, s hogy a karmester nem látja át az operabírók szükségességét s így ellensége a karmester a karszéknek — mert ha nincs operabíró, minek üljön ott a bíró? Mehet a parterre, ha állni bír s így lesz bíró-álló. De mindezt a publikum nem tudja, mert a publikum nem tud semmit.

A publikum még arról sem tud semmit, hogy miképen lehessen zenével germanizálni. Mert a publikum nem ért a muzsikához. Lehet egy Wagnerféle disharmonikus figurát kétféleképen játszani, t. i.

Igy:

Meg így:

Egyik Bach, másik Deák. Hát mindegy ez?

B. J.

APRÓ HIREK.

= **Jön az árvíz.** Nem Dunából, sem Tiszából nem jön ám. Vészharang zúg, fejed kábul az új lapok lajstromán.

*

○ **Itt egy lángész, ott egy szépész, államférfi, nevelő, gymnazista, nyelvész, gépész, — mind sohajt: fizess elő!**

*

△ **Számukat is alig sejtí, hát mivoltukat az ész; de mind mágnés, mind delejtű, mind az érczet húzni kész.**

*

|| **Órzi nyelvtét (de a másét) a nyelvőri kritika; harsog, esdve pártfogásért a magyar politika.**

*

× **Ennek, hogy őt is nevéssék, támad szörnyű bogara, azon a testvériesség tör ki, mint a nyavalya.**

*

▽ **Holló Mátyás is kiadja, a mi emberszót tanult; „öngyilkos folyó-iratra“ gyűjt egy nyájas vízbeftált.**

*

+ **Állj, ha bírsz; a rénes ár visz; nincs eset, hogy megmaradj. Előfizetési árvíz, mikor állsz meg? Majd, ha fagy!**

*

> **Most a Duna jégbe fekszik, annak természete más; mikor az idő melegsik, akkor jön az áradás.**

*

© **De a lap nem így cselekszik; annak a saisonja más; mihelyt az idő melegsik, fagyni kezd a pártolás.**

*

□ **Ott a tél zord napjain túl fenyeget az ár talán: — itt az árvíz előbb indul, aztán fagy csak igazán.**

*

— **Azért, hű felek, ne bánjuk, túl is éljük ezt az árt; másnak kárát ne kívánjuk. Ha nem használ, nem is árt.**

*

△ **Dom Pedro, császár náthás állapota, melylyel Braziliába kénytelenül visszatérni, a „M. Á.“ megbízható tudósítása szerint, azon hidegségtől származott, melylyel a szt. atya az uralkodót fogadá.**

*

= **Az „Ellenőr“** egy és ugyanazon (429-ik) számában az előfizetési fölhívásban olvashatók a következők: „Végül pedig biztosítom tisztelt olvasóinkat (miért nem inkább biztosítjuk tisztelt olvasóimat? Szerk.) hogy bizonyos doktorok undok hirdetéseitől tiszta marad az „Ellenőr“ ezután is. Pest decz. 14. Csernátony Lajos, szerkesztő.“ A vezércikkéből meg ezen diszes sorok virítanak felénk: „Van az újabb írói nemzedék tagjai közt is elég, a kit nem fog letántoritani utjáról a rendelkezési alapból kövérérdő irodalmi szajhák bordélyházi önmegadásának undorító jutalma.“ Pfüj tájxel!

*

× **Csernátóni** vezekléseinek a a logikája, hogy nincs nagyobb bűn a bankó-csinálásnál. Minden egyéb virtus.

*

© **Új lapok.** Sok embernek van most lapja. Csak aztán az előfizetőknek is jusson.

*

÷ **Izabella** ex- királynőről olvassuk, hogy a müncheni népszámlálók a spanyolok elmúlt királynéját is beirták lajstromukba. Már azt csakugyan senkisem hitte volna, hogy ezen hölgy a müncheni lakosságot is gyarapítsa.

*

+ **A konstantinápolyi kolera,** a szt. Ludas Matyi közvetlen provocatiójára kijelenti, miszerint a szűznek Athosból Konstantinápolyba vitt öve, semmikép sem fogja őt (a kolerát) meggátolni az al-has területein kifejtett mozgalmass tevékenységében.

*

× **Rómában** nem értik: a pápa miként tarthatja még fön magát. Victor Emanuellel rosz lábon áll, a másikkal meg — Franciaországban, s mindkettőben bántja a köszvény.

Foliciália.

A mult héten egy ismeretlen, anyagi gondok által már sokszor büntetett egyént, azon perczen fogtak el, midőn a falakra ragasztott ócska hirdetéseket letépte s azokat a boltoknak egy darab kenyérért eladá. Ugyanazon órában a börzén egy ember, ki ott egy új papírt ragasztott a körülállók nyakába, in flagranti gazdag emberré tétetett. Az üldözött 200,000 forint tiszta nyereséggel s becsületvesztés nélkül szerencsésen megmenekült.

Vegybontási jelentés

azon tejről,

melylyel Irányi Dániel orsz. képviselő urat

a múlt héten a „Két Huszár“-nál

(kik közé azonban Huszár Imre nem tartozik)

meg akarták mérgezni.

A bemutatott kanná tartalma fehéres színű, meglehetősen hig folyadék volt, mely körülbelül két unciát és néhány Irányi-féle scrupulust nyomott.

A tudomány jelen állása szerint a vegyelemzés elvégeztetvén, kitünt, hogy a folyadék két harmada: tiszta Lindley, mely drágaságánál fogva némely városi tekintélyek által a mérgek osztályába soroztatik.

Ezen alkatrész elpárolgatása után fehéres csapadék maradt, mely az alkalmas reagentiákkal vegybontván, következőleg vegybomlott meg:

egy drachma ordináré burgonya-keményítő (mely a szokásos iblany-próba után violaszínnel jelentkezett.) Ismeretes, hogy a burgonya „solanin“ nevű mérges alkalumot tartalmaz és hogy a keményítő, tulzottan használva, a legcompetensebb jótékony Sztupa Györgyök szerint, a finom vászonra nézve valódi méreg. Továbbá:

két drachma porrá őrlött gipsz, azaz: szénsavas mész*) mely, miután a szénsav fojtó tulajdonai s az oltatlan mész által gyakran történő balesetek ismeretese, okvetlenül mérgesnek mondandó. Azután:

két drachma tej, mely a pesti kir. egyetem növénytanárának adatott át, annak földerítésére, ha vajjon nem-e mérges kutyatej. Továbbá:

egy hosszukás, vonalszerű, némileg hajlott idomu, sötét testecs, mely górcsővel megvizsgáltván, hajszálnak bizonyult, és pedig azok egyikének, melyek Irányi Dániel ur bajszát alkotják. Miután Irányi ur saját vallomása szerint a tej megkóstolása után igen mérges volt, szükségképen bajszának e szála is kell, hogy mérges legyen. Végre:

egy apró, különös alakú, sötétes tárgy, mely szintén górcső alá vétetvén, azon gyanut ébreszté föl, hogy talán állati test. Eleinte bolhára gondolék, de azután eszembe jutott, hogy ilyesmi nem lehet, mert különben Irányi ur bizonyosan elefántot csinált volna belőle. Ezért e kétes tárgy a magy. k. egyetem zoologiai tanárának adatott át, tudományos meghatározás végett.

Mindenesetre, bármint düljön is el a két kétes pont megítélése, annyit már most is bizonyosnak mondhatunk, hogy az Irányi ur által bemutatott tej

) Kérem, a gipsz kénsavas mész !)

Dr. B. J. *)

*) Mindegy!

M. J.

csakugyan több, igen mérges alkatrészt tartalmaz s így világosnak látszik, miszerint a „Két Huszár“ csakugyan a jeles hazafi életére tört s mérgezett tej alakjába rejté leskelődő orgyilkát.

Kelt Pesten, 1871. decz. 18.

Molnár János,
törvényszéki vegykém.

A kutyáról.

— Természetrizai vázlat. —

(L. Buffon, Gibbon, Hegyessy, stb.)

A kutya ugat.

A jó kutya a maga gazdája mellett ugat.

Az alattomos kutya morog. Harap, ha nem uszítják is.

Ha jót ütnek rá, vonít. Ha régi sebet bántják, nyalja és farkát behuzza.

Van vesztebeles peccérduis kutya is.

Ebcsontja összeforr. Eb a lelke.

A kutya sokszor gazdája nevében ugat. E nevet sokszor bírja is és compromittálja.

Duna, ne! Száva, ne! Tisza, ne!

Ártatlan beszélgetések.

Kurta. Csanyágyinak van „Magyar Ujsága,“ Tiszának van „Ellenőre.“

Fejes. Sum cuique.*)

Kurta. Láttad-e már a Kacskevény Auréluj lapját, a „Magyar politikát“?

Fejes. Mi van benne?

Kurta. Látok benne „handabandát“ és „semmit.“

Fejes. Mi van a „handabandában“?

Kurta. Semmi.

Fejes. Hát a „semmiben“?

Kurta. Handabanda.

Fejes. Az az Átkor megint duellált.

Kurta. Valóságos párbajozzo.

*) Nem sajtóhiba!

B. J.

Az ezen lapba szánt
szellemi közlemények az elő-
fizetés felébe betudatnak. On
abonne en habit et chapeau
bas, chaussure au boucle
d'acier.

Fertály

MÁGNÁSTŰ.

Journal de figargonillades, gauloniaiseries, somnambulisme, imbécili-
térature, astronomie, cocotterie et histoire à rire.

Menu:

Soupe à la higleves.
La sardine blanche.
Le jaune baudrier.
Du veau.
Du boeuf.
Les salades à la Kornis-on.
Les sucreries à la Siraudindon
truffe.
Les liqueurs à la garde-de-dames.
Les vains. (Chateau en Espagne.)

Redacteur en chef.

Mr. le chevalier Lincoln, St. Denis de la Passamanterie-Blaguerronnière,

homme de lettres, bachelier és sciences, Docteur en chorégraphie, attaché de l'ambassade à Feremtetaiti, chancelier de l'ordre
de l'Anchovis au beurre de mouton.

PEST, ce jeudí. 1871. NUMÉRO-SPÉCIMEN.

BUREAU: Boulevard des petits crev au grand XVI.

High Life.

Ce mercredi.

„Aprés vous le delegüt!“

Krricsi dear,
Végrre ván!

Mi ván? fogod kérdeni.

Ván journalunk. Ván our own lapunk, ván
végrre egy közlönyünk de la bonne compagnie, ván
mágyárr „Figaro,“ nemzeti „Gaulois“ honi „Cloche,“
házai „Tintamarre!“ Vive le „Mágnástű!“

Hogy én vágyok főmunkátárs ez új vállalatnál
ne csudáld, merre én minden fiától ménagebán szerre-
tek főmunkátárs lenni.

Ménagebán és manégebán! Pas mal, by Rivarol!

Le baron de Brizay szerkeszti az étlapot. Hozzá
fogunk fordulni, hogy mindennapi menunket adjá meg
nekünk má. Felkérhetük volna Brillat-Savarint. De tu-
dod, ez kissé doctrinair, tic de lateiner és aztán márr
meghált, fűrdődjék lelke a párrádcsom-szószbán, ámit
ugy szeretett.

Gondoskodtunk primekről is. Les primeurs de
betterave — fameux! Félévesek kápnák patée de
salamandres, egész évesek candirozott
aloe-bokrot. Mily hátása lesz ennek!

Lupi fog irni novellákát. Ismerred e szellemus
férrfiut. Leghivatottább, helyesebben: leginvitáltabb
tágja a societásnák.

Flicsi fog szemlét tártráni a színházrról, a kis
chipiekről a szinfalák mögött, a cziczákrról s egyéb
intendangereuse tücskökrül.

Niki irr a sporttrói, vadaszatokról a váczu-
czában, ágarrászátról a templom előtt, rouletteről és
f e r r b l i r ő l, hogy a nemzetirre is tekintet legyen.

A börrzéről ce cher Édouard, a honvédelemről
Stefi, ki három hónapig volt főhádnagy s igy militaire
consommé, — a politikárról, orrszággyűlésrről Béla fog
irni, ki képviselő létérre az orrszagházában is szokott
megfordulni.

Bref! — tökéletesen orrganizálva vágyunk.

Á cancan, rondes dans l'eau, charivari, zut et zot,
pic et poc, snik et snak, litty et lotty sät., ez az én
wersortom. Én vágyok a Toucheátout.

In deed, mindez nágy vivmány.

Mi mindent tudunk. Irni is.

Csák olvasni nem szeretünk.

De há mi is olvasnánk, mit csinálná ákkorr a
publikum?

Pas vrai? Your

MONOCLES.

U. i. Ápropos, vers is lesz. Irni fogja nekünk
the „Vörösmarty,“ weiszt? Áz a pej, mit Muki ke-
rresztelt el erre a névrre. Ezek a verrek löverrek
lesznek. Mondhánám löverrsények, de nem ákarrok
rosz élezcet csinálni. Verstehst?

Lo stesso.

A „MÁGNÁSTŰ“ JÁRCZÁJA.

A debreczeni ménes.

Ihaha!
Nyihaha!!
Cheer the smart fellow Tisza!
Iskola?
Hihaha!
Rule ló-akademia!

Pour copie conforme:

„Old Countryman.“

The „Vörösmarty.“

Rókabőrök.

— D'après nature. —

Beust elnöki titkára egy bizonyos Vrani-Csáni
volt. Andrásy grófnak is van egy Csáni titkára, csakhogy
ez Okoli. Á la bonneheure! De volna inkább Okosi. Igy
azonban Oktondi. (Sapristi!) Hanem azért mint a chevalier
d'Elboeuf, ő is okolicánpás! (Sapperment encor une
fois dedans!)

* * *

Ujabb az oly törött fogak mint Hübner is borzolják
szőrüket. (Weil er Haar auf die Zähnt' hat!)

* * *

- Mi az a Coffrefort?
- Erős paktáska.
- Tehát nem czecker?
- Ridicule!

Coffrefort.

Zenebona, mala musica

vagy

thé musical-aristocratimatyique.

— Par Monocles. —

— Extra Hurgarid-hotel non est vita, mondá elmésen Mihasznahorkay Miczizláv, hogy épen a nevezett hétel dining-roomja felé ment.

— Jobbat tudok ennél, Miczi! Itt számodra a meghívó. Edgar de Patzmayer salonjai ma nyílnak meg. On entendera messieurs Door, Dargent et Dalpacca, a híres quintettet. Il-y-aura du homard, du virsli et de la semelle d'Empereur. Uri estély, enfin! — mondá Bob Pamutvászny.

— Topp, megyek! Igy Miczi.

Bob és Miczi egymásba fonva a két Baliczkyt, gyalog mentek föl a harmadik emeletbe.

— Ah, le parfum de la distinction! mondá Bob, midőn az előszobában lefejtették róluk a fűsőkabátot Jasmin, Masquarille és Frontin, e kitűnő lakájok.

— Mily elegáns esernyőtartó a sarokban! Igy Miczi.

— Észre ne vedd, szerencsétlen! Ide mindenki csak fiakkerben jő s így nincs szüksége esernyőre.

— Tu as du bon sens, vélé Bob, mialatt a tükör előtt vizsgálta, a raie diametral nines-é ebouirifirozva.

— Arrivez donc! Mennyire örülök! Madame ausser sich fog lenni. Le baron Brizay est aussi des notres. Csak a konyhában van s habar valamit. Gondol-

lom egy sauce Paris-brulé lesz petroleummal. Ez legjobb kombinációja. Hagyni kell az öreget!

Bob (kire Monocles barátunkra ismerünk) a következő perczben már ott pillong a virágok közt. Mind együtt vannak, a szellemdus Camilla von Nelkenstroh (atyja hofrath Bécsből) Szentsódary Pampuska (8000 hold derecskei fekete föld néz rá) Bohuslavina Zazravec (atyja főispán) Clotilde de Gyémántkövy (jeles gründernek egyetlen örököse) — szóval a legjobb partik diszitik a székeket.

Bob igen szellemdus volt.

— Ah les voici! Itt jönnek a muzsikások. Edgar directe föltelegrafirozott utánok Bécsbe. Most érkeztek meg a gyorsvonattal.

A három nagy művész nagy sensatiót okozott. A házigazda azonnal megmutatta nekik a helyet, a hol muzsikálni fognak.

A művészek egy kis szilvoriumot kérnek, mert nagyon átfáztak.

— Csak játszanak uraim! A mozgás és a művészi hevület melegíteni fogja önöket.

A zenészek leülnek és muzsikálnak.

Általános figyelem. Mind feljök fordulnak háttal, hogy a tükörből csodálhassák őket.

— Hiszen azért miroir a neve! véle Bob.

A teremben kezdett meleg lenni.

— Etwas Erfrischung! esdeklék a jelenvoltak.

— Erfrischung? Á l' instant! Azonnal! Kinyitatom a szomszéd terem ajtaját. Ez a compartiment nincs fűtve. Jótékony léghuzam áramlott be.

— De la glace! epedé Zazravec Bohuslavina.

— Tűkröt ő nagyságának! parancsolá a vendégszerető háziúr. — A zenészek elvégezték a triót

— Most tiszteljük a jelenlévő hölgyeknél, mondá Doer.

Fölkeltek s a hölgyeknek bemutaták hódolatukat. Elragadó nyájassággal fogadják őket.

A hangulat mindélénkebbé vált.

A harmadik salonban a szamovár zöngicsélt, A főváros művészei, kik szintén jelen voltak, csöndes vacsora iránt rebegének apró vágyacskákat.

— Hé, hollá Jasmin! Erre hozza a tálcát! mondá Sacco a zongorász. Mi fehérlik ott a messze távolban? Mi ez?

— Semelle de l' Empereur et du porter.

— Jeszszasz! Dész is ja a Kaisersemmel! kiáltá örvendve Hans Lohengrin és utána kapott.

Az ügyes Jasmin azonban megmenté a soupét és az első salonba menekült vele.

Az epilóg a legjellemzőbbek sorába tartozik.

Az efféle művészek, kik tolyton az olympust hirdetik, de kabátjuk alatt a legprózaibb gyomrot viselik, elmentek Meyerbeer „Próféta“-sörházába a színházterre

és ott selchfleisch ettek mit knödel, polaklt mit erdäpfelsalat és ittak rá ordinäre flaschenbiert.

Ausserordentlich!

Están dalaiból.

A korcsolyázásról a városliget tavá

Azt kérdezé Sanyi tőlem,
Nézdelvón a tó jegét:
Hogy vidám iszánkodásra
Kedvem vajl' szottyan-e még?

„Mert,” ugymond: „im itten vének
Is karczolják a jegét —
Bizonyitván, hogy a jó vér
Bennök még meg nem jegelt.”

„Násznagy uram,” így feleltem —
„Hisz ez mind fáin dolog;
De már ami engem illet,
Jégre menni nem fogok.

Mert ládd: melyért el se hagyjuk
A barátságos szobát —
Részemről helösbnek vélem
Már én a - - borkorcsolyát.

Kérdés.

Védelmezí böles Salamon
Az írók tulajdonát.
De szavában léhaságnál
Mást a nagy „Ör” mit se lát.

Mi lehet az, ki nem látja
A mit láthat minden szem?
Rövidlátó vak, — vagy éppen
Teljességéi szenttelen?

Excommmediatio,

azaz:

színházi átok.

In nomine Tátris, Fátris et Mátris, Omen!

Mután szentséges atyáskodásunk tudomására jutott, hogy a bünök mocsarában fetregő, színészkebelzettől elrugaszkodott, géczy boszorkányokkal cimboráskodó, álarezos Baál mellett paposkodó, kárhozianáht éneklő, sátán szolgálatába hitszegődött förtelmes ördögborða, polgári nevén

Latabár

állására nézvést kassai színizgágató, lelki rothadtságában odáig elméteyesedett, miszerint Enszenségünk tekintetes tekintélyének, valamint az infallibilitásunk által kibocsátványozott színegyházi dogmáknak betűről betűre és syllabusról syllabusra ocsmány magát alája vetni nemesak hogy nem akará, de sőt inkább ugyanazoknak tilkon és nyilvánvalólag, szóval és tettel ellene szegülni nem átalott:

ennélfogva és annakokáért Szentszinességünk örök félkegyelmességében ezennel mindenknek tudokra adjuk miszerint:

fönnidézett Latabár ezennel a nagy excommédiátióval, azaz színházi átokkal sujtoltatik, valamennyi színházi sacramentum és sappermentum fölvételétől visszavonhatlanul eltiltatik, a színészkebelzet kebelzetének kebeléből mindörökre véglegesen kirekesztetik és minden könyörület és kanyarulat nélkül Ördög Róbertnek hatalmába adatik, a színpadátok gyánta villáma fejéhez sujtatik és örökre meg-sügösittatlanittatik;

egyszersmind kijelentvén, hogy eme színházi átok fogaratosításának első bizonyítéka gyanánt fönnidézett kisistentagadó Latabár eretneknek szigoruan megtiltatik a Lukácsy Sándor vidéki színész által megírott „Kurta szoknyás leány” 3 fölv. színmű színrehozatala, azon fenyegetőzéssel, miszerint nemjavulás esetében fönnidézett Lukácsy Sándor súlyosbítás kedvéért színészkebelzetbeli uton „Hosszú szoknyás leány” című öt felvonásos színmű megírására készítettnek és többször emlegetett Latabár ennek színrehozatalától is eltiltatnék.

Kelt Szinszenségünk színházi színe előtt, ebben az esztendőben.

A színészkebelzet.

Sóhaj.

„Eljött Jézus, de a Krisztust elfeledte magával hozni!

Gazsi bácsi karácsonyi elmélkedéseiből.